

Dato:
6. januar 2022

Vår referanse:
21/02203-2 / 008

Deres referanse:
21/5593

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Kopi: Erik N Warberg / Innovasjon og industriutvikling, Sverre Kvalvik / Strategiske analyser og fellessystemer, Stig Eilert Løvdøen / Strategisk utvikling og virksomhetsstyring, Andre Pettersen / Strategisk utvikling og virksomhetsstyring, Rannveig Hiis-Hauge / Strategisk sikkerhet og beredskap

Høring - Forslag til endringer i bestemmelsene om eierskapskontroll med videre i lov om nasjonal sikkerhet - Sikkerhetsloven

FFI har følgende kommentarer til høringsnotatet:

Virksomheter som omfattes av eierskapskontroll etter kapittel 10

Departementets forslag:

Departementet foreslår å utvide kretsen av virksomheter som kan underlegges eierskapskontroll etter kapittel 10. I tillegg til virksomheter av avgjørende betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner, foreslås det at et departement skal kunne fatte vedtak om at kapittel 10 også skal gjelde for virksomheter av vesentlig betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner (utkast til nytt andre ledd i § 1-3). Departementet ber også om innspill på en eventuell bestemmelse om at virksomheter av avgjørende eller vesentlig betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser kan underlegges loven (side 17).

Kommentar:

Det er per i dag kun virksomheter av avgjørende betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner som kan underlegges sikkerhetsloven kapittel 10. Departementet foreslår å utvide kretsen av virksomheter ved å oppstille en hjemmel for et departement til å også kunne underlegge virksomheter av vesentlig betydning kapittel 10 om eierskapskontroll.

Vedlegg:

Saksbehandler:
Jytte Wilhelmsen
jwi@ffi.no

Postboks 25, 2027 Kjeller
Besøksadresse:
Instituttveien 20, 2007 Kjeller

Sentralbord: 915 03 003
Dir: 63 80 71 08
Faks: 63 80 71 15

Org.nr: NO 970 963 340 MVA
E-post: ffi@ffi.no

Etter det FFI forstår vil departementene også etter den foreslåtte endringen av § 1-3 på forhånd måtte identifisere hvert enkelt selskap (eller konsern) for å kunne fatte vedtak om at dette underlegges reglene om eierskapskontroll. Det er FFIs vurdering at en slik utvidelse ikke i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til nasjonal sikkerhet. I stedet ser FFI et behov for å utvide hjemmelen slik at Forsvarsdepartementet kan definere kategorier av selskaper som kan underlegges eierskapskontroll etter kapittel 10 av hensyn til nasjonale sikkerhetsinteresser, altså at selskaper som oppfyller relevante kriterier definert av Forsvarsdepartementet underlegges eierskapskontroll. FFI tar ikke stilling til om en slik hjemmel knyttet til hensynet til nasjonale sikkerhetsinteresser også bør omfatte andre departementer.

FFIs vurdering er at Departementets forslag ikke vil gjøre det praktisk og ressursmessig mulig å identifisere hver enkelt direkte og indirekte leverandør av teknologi, tjenester og produkter til Forsvaret som bør underlegges meldeplikten. Både antallet leverandører, leverandørkjedene og betydningen av ulike ledd i dem kan være kompleks og i kontinuerlig endring. Det er en reell fare for at leverandører av teknologi, tjenester og produkter som er viktige for Forsvaret ikke vil fanges opp av et systemet som departementet legger opp til.

I Departementets høringsbrev vises det til reguleringen i blant annet Danmark og Storbritannia. Sammenlignet med disse, skiller Norge seg ut ved å kun underlegge enkeltselskaper meldeplikt. Eksempelvis etablerer § 6 av den danske investeringscreeningsloven¹ spesifikke sektorer og aktiviteter som fanger opp grupper av selskaper og underlegger disse meldeplikten. Dette inkluderer blant annet selskaper innen forsvarssektoren, IT-sikkerhet, kritisk teknologi og kritisk infrastruktur. På samme måte er det i Storbritannia etablert 17 kritiske sektorer, inkludert forsvar, militær, energi og transport.² Selskaper innenfor disse sektorene, som også oppfyller de resterende kravene i loven, vil alle være underlagt meldeplikten.

Etter FFIs vurdering bør også norske myndigheter kunne benytte bredere definisjoner som kan treffe større grupper av selskaper, fremfor å risikere at vesentlige leverandører ikke fanges i en kartlegging på selskapsnivå.

FFIs forslag er derfor at man legger opp til en modell hvor det utpekes kategorier av virksomhet, som underlegges eierskapskontroll, fremfor at hvert enkelt relevant selskap må utpekes på forhånd. Dette vil etter vår oppfatning i større grad sikre at man fanger opp de selskapene som bør underlegges eierskapskontroll. Det er også mer forutsigbart.

Pliktsubjekter for meldeplikten: Leder for virksomheten

Departementets forslag:

Departementet foreslår at pliktsubjektet for meldeplikten ikke bare skal være det ervervende selskapet, men også avhender og «*leder for virksomheten som det erverves en kvalifisert eierandel i dersom denne er kjent med ervervet*» (forslag til endring i § 10-1 første ledd).

Kommentar:

FFI mener at loven må gi en presis angivelse av hvordan aktørene skal opptre og hvilke plikter som pålegges. Forslaget i sin nåværende form er uklart og vil kunne skape usikkerhet for kjøpere og selgere av virksomheter.

FFI mener at en meldeplikt primært må tilligge selskapet som erverves, og ikke enkeltpersoner i dette. Dersom departementet ønsker å fastholde en personlig plikt for enkeltpersoner i en virksomhet, mener FFI at det må klart fremgå hvilken formell rolle denne plikten tilligger. Uttrykket «leder for virksomheten» er uklart. Det er et

---

¹ Lov 2021-05-10 nr. 842 om screening af visse udenlandske direkte investeringer m.v. i Danmark

² National Security and Investment Act 2021 (Notifiable Acquisition) (Specification of Qualifying Entities) Regulations 2021

begrep som ikke er definert i aksjeloven eller andre selskapslover. Lovteksten bør derfor presisere om det dreier seg om bare daglig leder, eller også styreleder, eventuelt andre styremedlemmer.

Også uttrykket «virksomheten» er uklart og har ikke en klar definert selskapsrettslig avgrensning. Departementet må klargjøre hva som menes med «virksomheten». Sikkerhetsinteressen kan være knyttet til et datterselskap av selskapet som selges, slik at det kan være uklart hvilket av selskapene det refereres til.

FFI antar for øvrig en forutsetning for å gjøre ledelsen i et selskap til pliktsubjekt må være at også selskapet er pliktsubjekt. I motsatt fall vil enkeltpersoner i ledelsen av selskapet kunne bli tvunget til å innhente kostbar juridisk rådgivning på egen hånd. Dersom selskapet – altså virksomheten som det erverves en kvalifisert eierandel i – er pliktsubjekt, er det samtidig et spørsmål om det er tilstrekkelig at et straffeansvar for selskapets brudd på meldeplikten kan gjøres gjeldende overfor selskapets ledelse, uten at ledelsen formelt trenger å være et selvstendig pliktsubjekt for meldeplikten.

Erverv av eiendom

Departementets forslag:

Departementet foreslår en presisering av objekteiers ansvar for å vurdere risikoen knyttet til omkringliggende eiendommer og hvilken risiko disse eventuelt utgjør med tanke på sikkerhetstruende virksomhet rettet mot objektet eller infrastrukturen (forslag til ny § 7-6). Videre ber Departementet om innspill på etableringen av en hjemmel for ansvarlig departement til å fatte enkeltvedtak om for eksempel meldeplikt overfor eiere av eiendommer av sikkerhetsmessig betydning hvor risiko ikke kan reduseres tilstrekkelig ved hjelp av virksomhetenes egne tiltak (side 35).

Kommentar:

Det er per i dag ingen egne bestemmelser i sikkerhetsloven som gjør det mulig å ha kontroll over eller å etablere en oversikt over eierskapet til eller andre interesser i eiendom av sikkerhetsmessig betydning. Departementets lovforslag er begrenset til en presisering av objekteiers ansvar for å vurdere risikoen knyttet til omkringliggende eiendommer og hvilken risiko disse eventuelt utgjør med tanke på sikkerhetstruende virksomhet rettet mot objektet eller infrastrukturen.

Det er FFIs vurdering at Departementets lovforslag med en presisering av objekteiers ansvar ikke er tilstrekkelig for å ivareta nasjonal sikkerhet. Det samme gjelder en eventuell hjemmel for et ansvarlig departement til å fatte enkeltvedtak overfor spesifikke eiere. Bekymringen er den samme som nevnt ovenfor i forhold til eierskapskontroll, nemlig at et slikt system hvor det fattes enkeltvedtak vil mislykkes i å fange opp relevante situasjoner av sikkerhetsmessig betydning.

FFI foreslår at det etableres en forskriftshjemmel for det ansvarlige departementet til å definere eiendommer eller grupper av eiendommer som underlegges meldeplikt ved salg/utleie. Ved salg eller utleie vil meldeplikten være knyttet til eiendommen i stedet for eieren. En slik ordning vil medføre større forutsigbarhet og sikkerhet knyttet til ivaretagelsen av nasjonal sikkerhet.

FFI foreslår derfor at det gis en forskriftshjemmel for å utforme og oppdatere en liste over definerte områder hvor salg og utleie av eiendom utløser meldeplikt.

Gjennomføringsforbud

Departementets forslag:

Innføring av et automatisk gjennomføringsforbud for erverv som meldes inn (forslag til ny § 10-4). Forbudet gjelder fra melding er sendt etter § 10-1.

Kommentar:

Det er per i dag ingen regulering av ervervsprosessen i perioden fra meldingen er sendt til det tas en beslutning om ervervet skal stanses, godkjennes eller godkjennes på vilkår. FFI deler Departementets oppfatning om at det er nødvendig å innføre et gjennomføringsforbud. Derimot er betydningen av dette uklar i Departementets høringsnotat. FFI ber derfor om at det redegjøres for hva som utgjør *gjennomføring*.

I tillegg oppfatter FFI det som problematisk at sikkerhetslovens gjennomføringsforbud skal ha innsendingen av meldingen som starttidspunkt, slik at det ikke gjelder et gjennomføringsforbud i tiden frem til melding faktisk sendes. Dette kan åpne for at melding holdes tilbake (avventes) mens det deles informasjon om selskapet med en uønsket kjøper. Dette kan være informasjon om for eksempel kundeforhold, kontrakter, medarbeidere osv. Etter konkurranseloven § 19 gjelder et automatisk gjennomføringsforbud for foretakssammenslutninger frem til Konkurransetilsynet har avsluttet behandlingen av saken, uten noe unntak for perioden frem til melding sendes. Det er FFIs syn at sikkerhetslovens gjennomføringsforbud bør være av tilsvarende varighet som i konkurranseloven. Eksempelvis er meldepliktige transaksjoner i Storbritannia under NSI Act underlagt et slikt gjennomføringsforbud frem til godkjenning.

Med hilsen

Jytte Wilhelmsen
Sikkerhetsrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskreven signatur.